

T.C.
ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

7/16732

Sayı : B.15.0.SGB.02.610 - 1502

03 Aralık 2010

Konu :Yazılı Soru Önergesi (7-16732)

013391

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: TBMM Başkanlığının 23.11.2010 tarih ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-26675 sayılı yazısı.

Mersin Milletvekili Sayın Ali Rıza ÖZTÜRK'ün, tarafıma tevcih ettiği 7/16732 esas nolu yazılı soru önergesi, T.B.M.M. İç Tüzüğü'nün 99 uncu maddesi gereği, Türkiye Atom Enerjisi Kurumundan alınan yazılı bilgiler doğrultusunda aşağıda cevaplandırılmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

Taner YILDIZ
Bakan

EKLER :

-Önerge Cevabı (2 Sayfa)

DAĞITIM :

Gereği :	Bilgi :
TBMM Bşk.	Başbakanlık

**MERSİN MİLLETVEKİLİ SAYIN ALİ RIZA ÖZTÜRK'ÜN
YAZILI SORU ÖNERGESİ VE CEVAPLARI
(7/16732)**

Sorular 1, 4, 5, 6, 7, 9:

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Rusya Federasyonu Hükümeti arasında Türkiye Cumhuriyetinde Akkuyu Sahasında bir nükleer güç santralının tesisine ve işletimine dair işbirliğine ilişkin anlaşma, 12.05.2010 tarihinde imzalanmış olup, anlaşmanın onaylanmasının uygun bulunduğu 6007 sayılı Kanun, 15.7.2010 tarihinde kabul edildi. Bu çerçevede;

-Sözleşmenin 2. maddesi gereğince projenin uygulanmasının onaylanması gerekmektedir. Proje onay için sunulmuş mudur? Sunulmuş ise hangi aşamada?

-Ülkemizde toplam kaç nükleer bilim insanı bulunmaktadır? Bu proje kapsamında kaç tanesi ile çalışılacaktır?

-Sözleşmenin 3. maddesinde 2.1 bendinde yer alan "NGS tasarımı ve inşası" işbirliği yapılarak gerçekleştirileceği belirtilmektedir. Ülkemizde bu konuda görevlendirilecek T.C vatandaşı olan ve NGS tasarımı ve inşasında görev yapabilecek bir nükleer bilim insanı ya da bu alanda herhangi bir deneyimi olan Türk şirketi var mıdır?

-Sözleşmenin Md. 3.2.11'de yer alan NGS işletme personelinin eğitiminden kastedilen nedir? Eğitimin niteliği ve düzeyi ne olacaktır? Kaç yılda kaç bilim insanımız hangi nitelikte ve düzeyde eğitilecektir?

-Sözleşmenin Md. 3.2.24 bendinde yer alan "teknoloji transferi" koşulu; yine aynı sözleşmenin fikir ve mülkiyet alanında getirilen yasaklamaları karşısında hangi seviyede ve nasıl gerçekleştirilecektir?

-Sözleşmenin Md. 3.3'de yer alan hükümde "tüm bu işbirliğinin Türk tarafına mali yük getirmeyecektir" koşulu Md. 10.7.2-7.3-7.4'de yer alan hükümler karşısında nasıl uygulanacaktır?

Cevaplar 1, 4, 5, 6, 7, 9:

12 Mayıs 2010 tarihinde imzalanan ve Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulu tarafından 15 Temmuz 2010 tarihinde onaylanan "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Rusya Federasyonu Hükümeti arasında Türkiye Cumhuriyeti'nde Akkuyu Sahasında bir Nükleer Güç Santralının Tesisi'ne ve İşletilmesine Dair İşbirliğine İlişkin Anlaşma'da, Türkiye Cumhuriyetinde nükleer yakıt üretim tesislerinin kurulması ve işletimi de dahil olmak üzere nükleer yakıt döngüsü hakkında işbirliği ve teknoloji transferine ilişkin hususlarda da işbirliği yapılmasına karar verilmiştir. Anlaşmanın gerçekleştirilmesi kapsamında Proje Şirketinin kurucu firmalarına Türk tarafınca onay verilerek Proje Şirketi'nin kurulma çalışmalarına başlanılmıştır.

Anlaşmaya konu olan Nükleer Güç Santrali (NGS)'nin tasarımı konusunda Türkiye tarafının herhangi bir katkısı bulunmamaktadır. Söz konusu anlaşmada taraflar Türk şirketlerinin Atomstroyexport (ASE) tarafından emtiaların tedariki, hizmetlerin icrası ve projenin inşaa aşaması ile bağlantılı olarak çalışmaların yürütülmesinde tedarik zincirinin üyeleri olarak büyük ölçüde istihdam edilmesinde mutabakata varmışlardır. Belirlenen koşulları sağlayacak Türk şirketlerinin inşaa sürecinde ekonomik açıdan katkıda bulunmaları kaçınılmaz olacaktır. Proje özellikleri ve özel emniyet gereksinimlerini sağlayacak yerli tedarikçiler bu süreçte yer alabilecekler ve Türkiye mevzuatına göre kurulan ve en az %51'i Rus Devlet şirketlerine ait olan Proje Şirketi bakım ve onarımında sorumlu olacaktır.

"Proje Şirketi" projenin uygulamasından, yürütülmesinden ve NGS'nin işletilmesinden sorumlu olacak olup, Proje Şirketi'nde yerli firmaların yer almalarında herhangi bir engel bulunmamaktadır.

Ülkemizde nükleer tesis kurmak ve işletmek isteyen tüzel kişiler 2690 sayılı Kanun ve "Nükleer Tesislere Lisans Verilmesine İlişkin Tüzük" çerçevesinde TAEK'den yetki (izin/onay/lisans) almak zorundadır. Yüklenilen yasal sorumlulukları yerine getirecek personele sahip olan TAEK ayrıca işletilmekte olan nükleer güç santrallerini nükleer güvenlik ve nükleer emniyet açısından sürekli denetlemekle de yükümlüdür. TAEK işletme sürecinde gerçekleştireceği denetimlerle nükleer güç santralının emniyetli ve güvenli işletilmesini kontrol edecektir. TAEK'in tüm bu işlemleri yerine getirirken mevcutun dışında ihtiyaç duyabileceği personel temin edilebilecektir. NGS'de çalışacak Türk vatandaşlarının Proje Şirketi tarafından ücretsiz olarak eğitilmeleri konusunda da mutabakata varılmış olup, NGS'de çalışacak personelin eğitimi anlaşmaya göre proje şirketinin sorumluluğundadır. NGS'de çalışacak olan işletme personeli TAEK'in belirleyeceği prosedürler çerçevesinde TAEK'den yetki almak durumundadır.

Soru 2:

Sözleşmenin Madde 6.1 bendi gereğince alınması gereken izinler, lisanslar, rızalar ve onaylar nelerdir? Bunlar için başvuru yapılmış mıdır? Yapılmış ise bunlardan hangilerini almak için başvuru yapılmıştır? Bu madde kapsamında yapılan başvurular, hangi aşamada?

Cevap 2:

Nükleer tesisler için Türkiye Atom Enerjisi Kurumu (TAEK)'den alınması gereken izin ve lisanslar 19.12.1983 tarih ve 18256 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan "Nükleer Tesislere Lisans Verilmesine İlişkin Tüzük"te belirtilmiştir. TAEK'e henüz bu konuda herhangi bir başvuruda bulunulmamıştır.

Soru 3:

Bunun yanı sıra santralin yapılması planlanan alanın 1/100.000'lik planlarda bölge turizm alanı olarak kabul edilmiştir. Söz konusu projenin gerçekleşmesi için alınması gereken izinlerden biri de ÇED Olur raporudur. ÇED raporunun alınması sırasında bölgesel etkileri de dikkate almak gerekliliği karşısında turizm alanı ilan edilen bir bölgede yapılmak istenen NGS'nin turizm bölgesi çalışmalarını ne yönde etkileyeceği dikkate alınmış mıdır?

Cevap 3:

Çevresel Etki Değerlendirmesi sürecine ilişkin rapor kapsamının belirlenmesi, değerlendirilmesi, kararın alınması ve diğer faaliyetler ÇED Yönetmeliği hükümleri gereğince Çevre ve Orman Bakanlığı tarafından gerçekleştirilmektedir. Ayrıca Akkuyu'da kurulması planlanan santralin TAEK tarafından lisanslanması aşamasında, santral işletiminin neden olduğu radyasyonun kabul edilmiş sınırları aşmaması ya da santral çevresindeki nüfus yoğunluğunun acil durum önlemlerinin alınmasına imkan vermesi durumları gereken hassasiyetle değerlendirilecektir.

Soru 8:

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Rusya Federasyonu Hükümeti Arasında İki Taraflı Askeri Teknik İşbirliği Çerçevesinde Kullanılan ve Elde Edilen Fikri ve Sınai Mülkiyet Haklarının Karşılıklı Korunmasına İlişkin Müsterek Anlaşmanın hükümleri dikkate alınmış mıdır? Bu anlaşmanın kurulacak NGS ile ya da eğer planlanıyorsa nükleer yakıt zenginleştirme tesisleri ile ilgili işlemlerde herhangi bir uygulama alanı var mıdır?

Cevap 8:

Akkuyu sahasında bir nükleer güç santralının tesisine ve işletimine dair işbirliği anlaşmasının giriş kısmının 8. ve 9. paragrafında nükleer enerjinin barışçıl amaçlarla kullanılacağı taraflar tarafından daha önceden imzalanmış ve atıf yapılan anlaşmalara dayandırılmaktadır. Ayrıca, bu paragraflarda nükleer enerjinin barışçıl amaçlarla kullanılacağı vurgusu da açıkça yapılmakta olup, söz konusu anlaşmanın askeri işbirliği anlaşma hükümleri ve uygulama alanları ile ilgisi yoktur. Enerji üretimi amacıyla kurulan nükleer santrallerin, doğrudan askeri teknolojilerde kullanılması veya uygulanması ve özellikle de nükleer silah yapımıyla bir ilişkisi bulunmamaktadır. Diğer taraftan, ülkemizin de taraf olduğu "Nükleer Silahların Yayılmasının Önlenmesi" anlaşmasını imzalayan ülkeler nükleer alanda yürüttükleri faaliyetlerde uluslararası denetimlere açıktırlar.